

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/80/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6922010356
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6922010356.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Miroslava Mandáka a Mgr. Ivany Datlovej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20. septembra 2023 v trestnej veci obžalovaného U. F. stíhaného za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 4. 5. 2023, sp. zn. 4T/45/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný U. F. uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

od 03.01.2020 až doposiaľ v M., okres H. X. v Slovenskej republike a všade inde, kde sa zdržiaval si neplnil vôbec svoju vyživovaciu povinnosť, ktorá mu vyplýva z § 62 ods. 3 a nasl. Zákona o rodine číslo 36/2005 Zbierky zákonov, ktorá mu vyplýva zo Zákona číslo 601/2003 Zbierky zákonov o životnom minime a ktorá mu bola uložená rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 11P/73/2019-24 z 02.12.2019, právoplatným dňa 02.01.2020 a vykonateľným dňa 18.12.2019 a to prispievať výživným na svoju dcéru mal. S. F., nar. XX.XX.XXXX v X., sumou vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nepnoleté, nezaopatrené dieťa mesačne, vždy do 25-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, do rúk matky dieťaťa Y. P., nar. XX.XX.XXXX v M., trvalým bydliskom M., J. 1. P. XXX, okres H. X., prechodne bytom M., C. XXX/XX, okres H. X., čo predstavovalo od 03.01.2020 do 30.06.2020 sumu vo výške po 28,78 € mesačne, od 01.07.2020 do 30.06.2021 sumu vo výške po 29,42 € mesačne a od 01.07.2021 až doposiaľ sumu vo výške po 29,87 € mesačne, aj napriek tomu, že za uvedené obdobie na území Slovenskej republiky pracoval ako hrobár a nepoberal žiadne štátne dávky od príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X., pracovisko M., čím mu vznikol na bežnom zameškanom výživnom za uvedené obdobie do 04.07.2022 celkový dlh pre matku dieťaťa Y. P. vo výške 824,48 €.

Za to mu bol podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., s prihliadnutím na ust. § 38 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. bol obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložený.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. bola obžalovanému určená skúšobná doba v trvaní 12 mesiacov.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. bola obžalovanému uložená povinnosť zaplatiť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností a možností pre matku dieťaťa Y. P., nar. XX.XX.XXXX v M., trvale bytom M., 1. P. XXX, prechodne bytom M., C. XXX/XX, okres H. X., zameškané výživné vo výške 824,48 eur.

Proti tomuto rozsudku podala za obžalovaného odvolanie jeho obhajkyňa priamo na hlavnom pojednávaní, ktoré odôvodnila písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 22. 8. 2023, a to proti výrokom o vine a o treste.

Najprv poukázala na výrovkovú časť napadnutého rozsudku, pričom opravný prostriedok podala z toho dôvodu, aby obžalovanému prípadne umožnila naplniť ustanovenie o účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. a) Tr. zák., ktorého použitie by viedlo následne k jeho oslobodeniu podľa § 285 písm. f) Tr. por., ak by vyrovnal zameškané výživné v celkovej sume 824,48 eur.

Vzhľadom k tomu žiadala, aby krajský súd podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol vo veci sám tak, že zmení rozhodnutie okresného súdu v súlade s jej odvolacím návrhom.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zistil, že odvolanie podal obžalovaný ako oprávnená osoba v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku o vine a o treste, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadol aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, pretože by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) Tr. por. a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného bolo v tomto štádiu trestného stíhania podané dôvodne.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že prvostupňový súd sa dopustil podstatných chýb konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci a právo obhajoby, zároveň sa dopustil chýb v napadnutých výrokoch rozsudku, a to pre neúplnosť skutkových zistení, ako aj preto, že sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie v dôsledku čoho vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba vykonať ďalšie dôkazy.

Dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) Tr. por., ktoré boli odvolacím súdom zistené, bolo jednak porušenie práva na obhajobu obžalovaného zásadným spôsobom a jednak to, že napadnutý rozsudok bol založený na dôkazoch, ktoré neboli súdom prvého stupňa vykonané zákonným spôsobom. Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarat' dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 11 Tr. por. súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhlí. Strany majú právo nimi navrhnutý dôkaz zabezpečiť.

Podľa § 2 ods. 19 Tr. por. pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní, na verejnom zasadnutí alebo na neverejnom zasadnutí smie súd prihliadať len na tie dôkazy, ktoré boli v tomto konaní vykonané, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 278 ods. 2 Tr. por. ak nejde o prípad podania obžaloby po konaní o návrhu na dohodu o vine a treste podľa § 232 ods. 5 alebo 6, súd môže pri svojom rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané.

Odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd sa dôsledne neriadil vyššie citovanými ustanoveniami Trestného poriadku, v dôsledku čoho náležite nezistil skutkový stav a preto bolo jeho rozhodnutie predčasné.

Je potrebné zdôrazniť, že proti obžalovanému sa trestné konanie na súde prvého stupňa, ako aj pred odvolacím súdom, viedlo ako proti ušlému podľa § 358 a nasl. Tr. por. na základe opatrenia samosudcu okresného súdu.

Krajský súd najprv konštatuje, že okresný súd nerešpektoval ust. § 122 ods. 13 Tr. zák., z ktorého vyplýva, že pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ide o pokračovanie konania až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa alebo pokiaľ sa súd druhého stupňa neodobral na záverečnú poradu. Z tohto je zrejmé, že okresný súd mal aktualizovať dlh obžalovaného na výživnom ku dňu svojho rozhodnutia, t.j. k 4. 5. 2023 a hoci tak v skutkovej vete aj uviedol, nakoľko použil výraz „až doposiaľ“, v ďalšej časti už ustálil, že išlo o obdobie od 30. 1. 2020 len do 4. 7. 2022, čomu zodpovedala

aj zistená výška zameškaného výživného v sume 824,48 eur. Uvedené pochybenie však už okresný súd nebude môcť napraviť, nakoľko odvolanie podal len obžalovaný a takáto zmena by bola v jeho neprospech, čo by bolo v rozpore so zásadou zákazu „reformatio in peius“, a preto by bol takýto postup nezákonný.

Okresný súd sa dopustil viacerých podstatných procesných chýb, čo bolo primárnym dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku. Svoje rozhodnutie oprel aj o dôkazy, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vôbec vykonané a to konkrétne o výpovede obžalovaného, ako aj svedkyne Y. P. z prípravného konania, čo vyplýva zo zápisnice z hlavného pojednávania v nadväznosti na odôvodnenie napadnutého rozsudku na strane č. 4. V tomto smere odvolací súd podotýka, že vykonanie týchto dôkazov navrhol okresný prokurátor už v obžalobe resp. svedkyňu Y. P. dokonca navrhol vypočuť na hlavnom pojednávaní, hoci možno konštatovať, že aj pre jeho pasívny postoj na hlavnom pojednávaní okresný súd tieto dôkazy nevykonal, keďže v konečnom dôsledku uviedol, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania. Táto skutočnosť však nič nemení na tom, že tieto dôkazy mali byť na hlavnom pojednávaní nepochybne vykonané, najmä z toho dôvodu, že súd prvého stupňa uznal z hľadiska skutkových zistení obžalovaného za vinného v podstate len na základe zápisnice o trestnom oznámení Y. P. zo dňa 2. 5. 2022, čo je neakceptovateľné. Pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy je v prvom rade potrebné vždy aktualizovať rozsah nesplnenia vyživovacej povinnosti, t.j. presne ustáliť výšku zameškaného výživného ku dňu rozhodnutia konajúceho súdu a v rámci toho zisťovať aj to, či si obžalovaný svoju zákonnú povinnosť aspoň čiastočne dodatočne nesplnil. Y. P. dokonca ani neupovedomil o konaní hlavného pojednávania, hoci táto je matkou maloletej poškodenej a teda aj jej zákonnou zástupkyňou. Okrem toho nemožno akceptovať skutočnosť, že okresný súd vykonal ako listinný dôkaz na hlavnom pojednávaní odpis z registra trestov obžalovaného, ktorý nebol aktuálny, keďže pochádzal z obdobia pred viac ako 11 mesiacov.

Povinnosťou okresného súdu bude teda predovšetkým náležitým spôsobom nariadiť a vykonať nové hlavné pojednávanie, vrátane potrebného dokazovania, a to najmä vypočutím obžalovaného, ak by sa na hlavné pojednávanie dostavil, minimálne však prečítaním jeho výpovede z prípravného konania na č.l. 13 až 16, ako aj vypočutím svedkyne Y. P. s tým, aby aktualizovala dlh obžalovaného na zameškanom výživnom v rozhodnom období, taktiež prečítaním aktuálneho odpisu z registra trestov na obžalovaného, a v prípade potreby vykonať i ďalšie dôkazy v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Po takto vykonanom dokazovaní bude potrebné dôkazy vyhodnotiť rešpektujúc ust. § 2 ods. 12 Tr. por. s prihliadnutím na ust. § 168 ods. 1 Tr. por. tak, aby bolo možné na ich základe, po ich vyhodnotení, spoľahlivo ustáliť skutkový stav, a to v rozsahu, ako už naznačil odvolací súd, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, za dodržania príslušných procesných ustanovení, a až následne posúdiť dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny alebo neviny obžalovaného a v konečnom dôsledku rozhodnúť vo veci samej zákonným spôsobom.

Z týchto dôvodov krajský súd ako súd odvolací na podklade odvolania obžalovaného, ktoré považoval za dôvodné, prihliadajúc aj na chyby konania, ktoré odvolaním vytýkané neboli, avšak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) Tr. por., podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.